

SDĚLENÍ KOMISE

POKYNY SPOLEČENSTVÍ PRO STÁTNÍ PODPORU NA ZÁCHRANU A RESTRUKTURALIZACI
PODNIKŮ V OBTÍŽÍCH

(2004/C 244/02)

(Text s významem pro EHP)

1. ÚVOD

důvodu by měl zůstat pravidlem obecný zákaz státní podpory, jak je stanoven ve Smlouvě, a odchylky od tohoto pravidla by měly být omezené.

1. V roce 1994 přijala Komise původní pokyny Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích⁽¹⁾. V roce 1997 připojila zvláštní pravidla pro zemědělství⁽²⁾. Nová verze těchto pokynů byla přijata v roce 1999⁽³⁾ a její platnost skončí dnem 9. října 2004.
2. Prostřednictvím této verze pokynů, jejichž znění vychází z předchozích verzí, chce Komise poskytnout některá objasnění a provést určité změny, k nimž ji vede řada skutečností.
3. V první řadě, s ohledem na závěry zasedání Evropské rady ve Stockholmu ve dnech 23. až 24. března 2001 a v Barceloně ve dnech 15. až 16. března 2002, v nichž Evropská rada vyzvala členské státy, aby nadále snižovaly státní podporu jako procentní podíl hrubého domácího produktu a přesměrovaly ji na horizontálnější cíle společného zájmu, včetně cílů soudržnosti, se zdá podstatnější kontrola narušení hospodářské soutěže, které je důsledkem záchranných a restrukturalizačních opatření, na místě. Odpovídá to i závěrům Evropské rady zasedající v Lisabonu ve dnech 23. až 24. března 2000 zaměřeným na zvýšení konkurenceschopnosti evropského hospodářství.
4. Ukončení činnosti nevykonných podniků je obvyklou součástí fungování trhu. Nemůže být běžné, aby podnik, který se dostane do obtíží, zachraňoval stát. Podpora na záchranu a restrukturalizační opatření vyvolala v minulosti některé z nejrozporuplnějších případů státní podpory a patří mezi její nejvíce rušivé typy. Z tohoto
5. Zásada „jednou a dost“ je dále posílena, aby se předešlo případům používání opakovaných záchranných či restrukturalizačních podpor k umělému udržování podniků na trhu.
6. Pokyny z roku 1999 rozlišovaly mezi podporou na záchranu a podporou na restrukturalizaci, přičemž podpora na záchranu byla definována jako dočasná pomoc, která má podnik v obtížích udržet na trhu po dobu nezbytnou k vypracování plánu restrukturalizace a/nebo likvidace. Během této fáze bylo v zásadě nemožné podnikat restrukturalizační opatření financovaná prostřednictvím státní podpory. Takto přísné rozlišování mezi záchranou a restrukturalizací však působilo problémy. Podniky v obtížích mohou totiž již ve fázi záchranu potřebovat přijmout určitá naléhavá strukturální opatření, aby zastavily nebo omezily zhoršování finanční situace. Tyto pokyny proto rozšiřují pojem „podpora na záchranu“ s cílem umožnit příjemcům učinit naléhavá opatření, a to i strukturální povahy, jako je okamžité uzavření pobočky nebo jiná forma ukončení ztrátových činností. Vzhledem k naléhavosti těchto podpor by členským státům měla být poskytnuta příležitost zvolit zjednodušený postup pro jejich schvalování.
7. Co se týče podpor na restrukturalizaci, pokyny z roku 1999, jež vycházely z pokynů z roku 1994, nadále vyžadovaly, aby k restrukturalizaci významným dílem přispíval i příjemce. V této nové verzi pokynů je vhodné znovu a jasněji potvrdit zásadu, že toto přispění musí být skutečné a nesmí obsahovat žádný prvek podpory. Příspěvek ze strany příjemce má dvojitý význam: na jedné straně vyjadřuje, že subjekty na trhu (vlastníci, věřitelé) jsou přesvědčeni o tom, že se podnik může v přiměřené lhůtě stát opět životaschopným. Na druhé straně je tento příspěvek zárukou toho, že je podpora na restrukturalizaci omezena na minimum nutné k obnovení životaschopnosti, což snižuje narušení hospodářské soutěže. V tomto ohledu bude Komise rovněž vyžadovat kompenzační opatření s cílem minimalizovat dopad na ostatní soutěžitele.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 368, 23.12.1994, s. 12.

⁽²⁾ Úř. věst. C 283, 19.9.1997, s. 2. Viz také poznámka pod čarou týkající se nadpisu kapitoly 5.

⁽³⁾ Úř. věst. C 288, 9.10.1999, s. 2.

8. Poskytování podpory na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích lze považovat za legitimní pouze v případě, že jsou splněny určité podmínky. Lze ho ospravedlnit například z důvodů sociální či regionální politiky, potřebou zohlednit prospěšnou úlohu malých a středních podniků (MSP) v hospodářství nebo výjimečně také tím, že je žádoucí zachovat konkurenční tržní strukturu, a to v případě, že by zánik podniků mohl vést k monopolu nebo neměnné oligopolní situaci. Na druhé straně by bylo neopodstatněné podnik uměle při životě v odvětví s dlouhodobě nadbytečnou strukturální kapacitou nebo pokud daný podnik může přežít jen v důsledku opakovaných státních intervencí.

2. DEFINICE A OBLAST PŮSOBNOSTI TĚCHTO POKYŇŮ A VZTAH K JINÝM TEXTŮM TÝKAJÍCÍM SE STÁTNÍ PODPORY

2.1 Pojem „podnik v obtížích“

9. Společenství nemá žádnou definici, která by vysvětlovala pojem „podnik v obtížích“. Pro účely těchto pokynů však Komise za podnik v obtížích považuje podnik, který není schopen z vlastních zdrojů nebo finančních prostředků, které získá od vlastníka/akcionářů či společníků nebo věřitelů, zamezit ztrátě, která by ji bez vnějšího zásahu ze strany orgánů veřejné moci v krátkodobém nebo střednědobém výhledu téměř jistě odsoudila k ukončení podnikatelské činnosti.

10. Pro účely těchto pokynů je podnik v zásadě a bez ohledu na svou velikost považován za podnik v obtížích zejména za těchto okolností:

a) v případě společnosti s omezeným ručením vlastníků⁽¹⁾, kde došlo ke ztrátě více než poloviny zapsaného kapitálu⁽²⁾ a kde ke ztrátě více než jedné čtvrtiny tohoto kapitálu došlo za posledních 12 měsíců;

b) v případě společnosti, v níž alespoň někteří společníci plně ručí za závazky společnosti⁽³⁾, kde došlo ke ztrátě více než poloviny jejího kapitálu zaznamenaného v účetnictví této společnosti a kde ke ztrátě více než jedné čtvrtiny tohoto kapitálu došlo za posledních 12 měsíců;

c) kde nehledě na to, o jaký typ společnosti se jedná, podnik splňuje podmínky vnitrostátního práva pro zahájení kolektivního úpadkového řízení.

⁽¹⁾ Toto se týká zejména typů společností uvedených v prvním pododstavci čl. 1 odst. 1 směrnice Rady 78/660/EHS (Úř. věst. L 222, 14.8.1978, s. 11) naposledy pozměněné směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2003/51/ES (Úř. věst. L 178, 17.7.2003, s. 16).

⁽²⁾ Analogicky s článkem 17 směrnice Rady 77/91/EHS (Úř. věst. L 26, 30.1.1977, s. 1) naposledy pozměněné aktem o přistoupení z roku 2003.

⁽³⁾ Toto se týká zejména typů společností uvedených v druhém pododstavci čl. 1 odst. 1 směrnice Rady 78/660/EHS.

11. I při nesplnění podmínek stanovených v bodě 10 může být podnik považován za podnik v obtížích, zejména tehdy, kdy jsou patrné typické příznaky podniku v obtížích, například narůstající ztráta, klesající obrat, rostoucí skladové zásoby, nadbytečná kapacita, slábnoucí peněžní tok, narůstající dluh, narůstající úroky a klesající nebo nulová hodnota čistých aktiv. V akutních případech se podnik již nachází v platební neschopnosti nebo je předmětem kolektivního úpadkového řízení podle vnitrostátního práva. V posledně uvedeném případě se tyto pokyny vztahují na jakoukoli podporu poskytnutou v souvislosti s takovým řízením, která podniku umožní pokračovat v činnosti. Podnik v obtížích je v každém případě způsobilý k podpoře pouze v případě, že prokazatelně není schopen se zotavit z vlastních zdrojů ani z prostředků, které získá od svých vlastníků/akcionářů či společníků nebo z tržních zdrojů.

12. Nově vytvořený podnik není pro účely těchto pokynů pro podporu na záchranu či restrukturalizaci způsobilý, i když je jeho počáteční finanční situace nejistá. To platí například tehdy, když po likvidaci původního podniku vznikne nový podnik nebo když dotýčný podnik pouze převezme aktiva původního podniku. Za nově vytvořený se podnik považuje v zásadě během prvních tří let po zahájení činnosti v příslušné oblasti. Teprve po uplynutí této doby je podnik způsobilý pro poskytnutí podpory na záchranu či restrukturalizaci za předpokladu, že:

a) odpovídá definici podniku v obtížích ve smyslu těchto pokynů a

b) netvoří součást větší obchodní skupiny⁽⁴⁾, ledaže za podmínek stanovených v bodě 13.

13. Podnik, který patří k větší obchodní skupině nebo byl větší obchodní skupinou převzat, není za normálních okolností způsobilý pro poskytnutí podpory na záchranu nebo restrukturalizaci s výjimkou případu, kdy je možné prokázat, že jsou dané obtíže její vlastní a nejsou výsledkem svévolného rozvrhování nákladů v rámci dané skupiny, a že jsou tyto obtíže příliš vážné na to, aby je vyřešila sama skupina. V případě, že podnik v obtížích vytvoří dceřinnou společnost, bude tato společnost společně s podnikem v obtížích, který ji ovládá, považována za skupinu a může obdržet podporu za podmínek stanovených v tomto odstavci.

⁽⁴⁾ Při určování, zda se jedná o nezávislou společnost nebo zda tato společnost tvoří součást skupiny, budou vzata v úvahu kritéria stanovená v příloze I nařízení Komise (ES) č. 68/2001 (Úř. věst. L 10, 13.1.2001, s. 20) pozměněným nařízením (ES) č. 363/2004 (Úř. věst. L 63, 28.2.2004, s. 20).

2.2 Definice „podpory na záchranu a restrukturalizaci“

14. Na podporu na záchranu a podporu na restrukturalizaci se vztahují stejné pokyny, neboť se v obou případech mají orgány veřejné moci co dočinění s podnikem v obtížích a záchranu a restrukturalizace tvoří často dvě části jediné operace, přestože zahrnují různé procesy.

15. Podpora na záchranu je ve své podstatě dočasná a vratná pomoc. Jejím základním cílem je umožnit podniku v obtížích udržet se na trhu po dobu nezbytnou pro vypracování plánu restrukturalizace nebo likvidace. Obecně platí, že díky podpoře na záchranu je možné dočasně podpořit podnik, který se potýká s vážným zhoršením své finanční situace odrážejícím se v náhlé likvidní krizi nebo technické platební neschopnosti. Tato dočasná podpora by měla poskytnout čas na podrobné posouzení okolností, které obtíže způsobily, a na vytvoření vhodného plánu na odstranění těchto obtíží. Podpora na záchranu se navíc musí omezit na nezbytné minimum. Jinými slovy, podnikům v obtížích skýtá krátkou úlevu nepřesahující šest měsíců. Podporu musí tvořit vratná likvidní pomoc ve formě úvěrových záruk či úvěrů, s úrokovou sazbou, jež je alespoň srovnatelná s těmi, které jsou běžné u úvěrů poskytovaných zdravým podnikům, a zejména s referenčními sazbami přijatými Komisí. Strukturální opatření, která nevyžadují okamžité jednání, jako je nevyhnutelná a automatická účast státu na finančních prostředcích podniku, nemohou být financována prostřednictvím podpory na záchranu.

16. Jakmile byl vytvořen plán na restrukturalizaci nebo likvidaci, na něž byla požadována podpora, a je prováděn, považuje se veškerá další podpora za podporu na restrukturalizaci. Opatření, která je třeba učinit okamžitě s cílem zamezit pokračování ztráty, včetně strukturálních opatření (například okamžité ukončení ztrátové činnosti), je možné provést pomocí podpory na záchranu, avšak za předpokladu, že jsou splněny podmínky uvedené v části 3.1 pro jednotlivou podporu a v části 4.3 pro režimy podpory. Kromě případů, kdy se uplatní zjednodušený postup uvedený v části 3.1.2, musejí členské státy prokázat, že je třeba přijmout tato strukturální opatření okamžitě. Podporu na záchranu nelze za normálních okolností poskytnout na finanční restrukturalizaci.

17. Restrukturalizace bude oproti tomu vycházet z uskutečnitelného a vnitřně provázaného plánu s širokým pokrytím,

jehož cílem je obnovit dlouhodobou životaschopnost podniku. Restrukturalizace obvykle zahrnuje jeden nebo více následujících prvků: reorganizaci a racionalizaci činností podniků z hlediska lepší efektivity, což zpravidla znamená ukončení ztrátových činností; restrukturalizaci takových činností, které mohou být opět konkurenceschopné; a případně diverzifikace činností v rámci nových a životaschopných oblastí. Fyzickou restrukturalizaci obvykle doprovází i finanční restrukturalizace (kapitálové injekce, snížení dluhu). Restrukturalizační opatření v rámci působnosti těchto pokynů se však nemohou omezovat jen na finanční pomoc, která má vyrovnat minulé ztráty z minulosti, ale nezabývá se příčinami těchto ztrát.

2.3 Oblast působnosti

18. Tyto pokyny se vztahují na podniky ve všech odvětvích, kromě těch, které působí v odvětví uhlí⁽¹⁾ nebo oceli⁽²⁾, aniž jsou dotčena jiná zvláštní pravidla týkající se podniků v obtížích v dotčeném odvětví⁽³⁾. S výjimkou bodu 79⁽⁴⁾ se tyto pokyny vztahují i na odvětví rybolovu a akvakultury, pokud jsou v souladu se zvláštními pravidly stanovenými v pokynech pro posuzování státní podpory v odvětví rybolovu a akvakultury⁽⁵⁾. Kapitola 5 obsahuje některá další pravidla týkající se zemědělství.

2.4 Slučitelnost se společným trhem

19. Podle čl. 87 odst. 2 a 3 Smlouvy je možné podporu, na niž se vztahuje čl. 87 odst. 1, považovat za slučitelnou se společným trhem. Kromě případů podpory podle čl. 87 odst. 2 určené zejména k nápravě škody způsobené přírodními pohromami nebo mimořádnými událostmi, kterými se tyto pokyny nezabývají, tvoří jediný základ pro posouzení podpory podnikům v obtížích z hlediska slučitelnosti čl. 87 odst. 3 písm. c). Podle tohoto ustanovení má Komise pravomoc schválit „podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností (...), pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.“ Toto by mohlo nastat zejména v případech, kdy je podpora nutná k nápravě rozdílů způsobených tržním selháním nebo k zajištění hospodářské a sociální soudržnosti.

⁽¹⁾ Článek 3 nařízení Rady (ES) č. 1407/2002 (Úř. věst. L 205, 2.8.2002, s. 1) pozmeněného aktem o přistoupení z roku 2003.

⁽²⁾ Bod 19 sdělení Komise týkajícího se určitých aspektů nakládání s případy hospodářské soutěže, které vyplývají z ukončení platnosti Smlouvy o ESÚO (Úř. věst. C 152, 26.6.2002, s. 5). Bod 1 sdělení Komise o podpoře na záchranu a restrukturalizaci a podpoře na ukončení činnosti v odvětví oceli (Úř. věst. C 70, 19.3.2002, s. 21). Vhodná opatření přijatá v souvislosti s Víceodvětvovým rámcem pro regionální podporu velkým investičním projektům (Úř. věst. C 70, 19.3.2002, s. 8).

⁽³⁾ Zvláštní pravidla této povahy existují pro odvětví letectví (Úř. věst. C 350, 10.12.1994, s. 5).

⁽⁴⁾ To znamená, že poskytnutí podpory malým a středním podnikům, které nesplňují podmínky uvedené v bodě 79, může být i přesto vyňato z povinnosti jednotlivého oznámení.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 19, 20.1.2001, s. 7.

20. Vzhledem k tomu, že je ohrožena jeho vlastní existence, nemůže být podnik v obtížích považován za prostředek k prosazování jiných politických cílů, dokud není zajištěna jeho životaschopnost. Komise se proto domnívá, že podpora poskytovaná podnikům v obtížích může přispívat k rozvoji hospodářských činností, aniž by nepříznivě ovlivňovala obchod v takové míře, jež by byla v rozporu se zájmem Společenství, pouze pokud budou splněny podmínky uvedené v těchto pokynech. V případě, že se podniky, jimž je poskytována podpora na záchranu nebo restrukturalizaci, nacházejí v podporovaných oblastech, vezme Komise v úvahu regionální aspekty uvedené v čl. 87 odst. 3 písm. a) a c) Smlouvy, jak je popsáno v bodech 55 a 56.

21. Komise bude věnovat zvláštní pozornost potřebě zabránit tomu, aby tyto pokyny byly používány k obcházení zásad stanovených ve stávajících rámcích a pokynech.

22. Posouzení podpory na záchranu či restrukturalizaci by neměly ovlivňovat změny ve vlastnictví podporovaného podniku.

2.5 Příjemci dřívější protiprávní podpory

23. Pokud byla podniku v obtížích dříve poskytnuta podpora protiprávně a Komise v důsledku toho přijala záporné rozhodnutí a vydala příkaz k navrácení, k němuž však podle článku 14 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES ⁽¹⁾, nedošlo, je třeba při posuzování jakékoli podpory na záchranu a restrukturalizaci, jež má být poskytnuta stejnému podniku, vzít v úvahu: za prvé kumulativní účinek předchozí a nové podpory a za druhé skutečnost, že předchozí podpora nebyla vrácena ⁽²⁾.

3. OBECNÉ PODMÍNKY PRO SCHVALOVÁNÍ PODPORY NA ZÁCHRANU A/NEBO RESTRUKTURALIZACI JEDNOTLIVÉ OZNÁMENÉ KOMISI

24. Tato kapitola se zabývá pouze opatřeními, která jsou jednotlivě oznamována Komisi. Za určitých podmínek může Komise schválit režimy podpory na záchranu či restrukturalizaci. Tyto podmínky jsou stanoveny v kapitole 4.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1. Nařízení ve znění aktu o přistoupení z roku 2003.

⁽²⁾ Věc C-355/95 P, Textilwerke Degendorf proti Komisi aj., Sb. rozh. 1997, s. I-2549.

3.1 Podpora na záchranu

3.1.1 Podmínky

25. Aby Komise mohla podporu na záchranu podle definice v bodě 15 schválit:

a) musí se jednat o likvidní podporu ve formě úvěrových záruk nebo úvěrů ⁽³⁾; v obou případech musí být úvěr poskytnut s úrokovou sazbou srovnatelnou alespoň se sazbami, které jsou běžné u zdravých podniků, a zejména s referenčními sazbami přijatými Komisí; každý úvěr je třeba splatit a platnost každé záruky musí skončit v období nepřesahujícím šest měsíců od poukázání první splátky danému podniku;

b) musí být tato podpora opodstatněna závažnými sociálními problémy a nesmí mít příliš nepříznivý dopad na ostatní členské státy;

c) musí se dotčený členský stát při oznámení zavázat, že sdělí Komisi nejpozději šest měsíců poté, co bylo opatření v rámci podpory na záchranu schváleno, plán restrukturalizace nebo likvidace nebo předloží doklad o tom, že byl úvěr v celé výši splacen a/nebo o tom, že byla ukončena platnost záruky; v případě neoznamované podpory musí členský stát sdělit nejpozději šest měsíců po prvním provedení opatření v rámci podpory na záchranu plán restrukturalizace nebo likvidace nebo předložit doklad o tom, že byl úvěr v celé výši splacen a/nebo o tom, že byla ukončena platnost záruky;

d) musí se tato podpora omezit na částku potřebnou k udržení podniku po dobu, pro níž byla podpora schválena; tato částka může zahrnovat podporu na naléhavá strukturální opatření v souladu s bodem 16; nezbytná částka by měla vycházet z likvidních potřeb podniku plynoucích z utržené ztráty; při jejím určování bude brán ohled na výsledek vzorce uvedeného v příloze; jakákoli podpora na záchranu, která překročí výsledek tohoto výpočtu, bude muset být náležitě vysvětlena;

⁽³⁾ Výjimku je možné udělat v případě podpory na záchranu v odvětví bankovníctví, aby dotyčná úvěrová instituce mohla dočasně pokračovat ve své bankovní činnosti v souladu s platnými finančně-právními předpisy (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/12/ES o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu, Úř. věst. L 126, 26.5.2000, s. 1). Podpora poskytnutá v jiné formě, než je popsáno v písmeni a), by v každém případě měla splňovat obecné zásady pro podporu na záchranu a nemůže spočívat ve strukturálních finančních opatřeních týkajících se vlastních prostředků banky. Jakákoli podpora poskytnutá v jiné formě, než jak je popsáno v písmeni a), bude vzata v úvahu při posuzování kompenzačních opatření v rámci plánu restrukturalizace v souladu s body 38 až 42.

- e) musí tato podpora splňovat podmínku uvedenou v části 3.3 („jednou a dost“).
26. V případě, že členský stát předložil plán restrukturalizace během šesti měsíců od data schválení nebo, v případě neoznámené podpory, od data provádění daného opatření, prodlužuje se lhůta pro splacení úvěru nebo ukončení platnosti záruky do té doby, dokud Komise o tomto plánu neučiní rozhodnutí, pokud však nerozhodne, že takové prodloužení není odůvodněné.
27. Aniž je dotčen článek 23 nařízení (ES) č. 659/1999 a možnost předložit věc Soudnímu dvoru v souladu s druhým pododstavcem čl. 88 odst. 2 Smlouvy, zahájí Komise řízení podle článku 88 odst. 2 Smlouvy v případě, že členský stát Komisi neposkytne:
- a) věrohodný a opodstatněný plán restrukturalizace nebo likvidace nebo
  - b) doklad o tom, že byl úvěr plně splacen a/nebo ukončena platnost záruky před uplynutím šestiměsíční lhůty.
28. Komise může takové řízení v každém případě zahájit, aniž je dotčen článek 23 nařízení (ES) č. 659/1999 a možnost předložit věc Soudnímu dvoru v souladu s druhým pododstavcem článku 88 odst. 2 Smlouvy, pokud se domnívá, že úvěr nebo záruka byly zneužity nebo že poté, co uplynula šestiměsíční lhůta, již nelze odůvodnit neschopnost uhradit podporu.
29. Schválení podpory na záchranu nemusí nutně znamenat, že bude následně schválena i podpora v rámci plánu restrukturalizace; taková podpora musí být posouzena zvlášť na základě jejich vlastních předností.

3.1.2 Zjednodušený postup

30. Komise bude pokud možno usilovat o přijetí rozhodnutí do jednoho měsíce v případě, že podpora na záchranu splňuje všechny podmínky uvedené části 3.1.1 a dále rovněž následující požadavky:
- a) dotyčný podnik splňuje alespoň jedno ze tří kritérií uvedených v bodě 10;
  - b) podpora na záchranu se omezuje na částku, která je výsledkem vzorce uvedeného v příloze a nepřesahuje částku 10 milionů EUR.

3.2 Podpora na restrukturalizaci

3.2.1 Základní zásada

31. Podpora na restrukturalizaci má mimořádný význam pro hospodářskou soutěž, neboť může přesouvat nespravedlivý díl břemene strukturálního přizpůsobení a s ním

spojených sociálních a hospodářských problémů na jiné výrobce, kteří dokáží fungovat bez podpory, a na jiné členské státy. Jako obecná zásada by proto mělo platit, že poskytnutí podpory na restrukturalizaci bude možné pouze za takových okolností, kdy lze prokázat, že to není v rozporu se zájmem Společenství. To bude možné pouze při splnění přísných kritérií, a pokud bude jisté, že jakékoli narušení hospodářské soutěže bude vynahrazeno výhodami plynoucími z udržení podniku na trhu (například pokud je jasné, že by čistý dopad propouštění nadbytečných pracovníků v důsledku ukončení činnosti podniku v kombinaci s dopady na její dodavatele zhoršil problémy se zaměstnaností nebo, výjimečně, pokud by odchod daného podniku z trhu vedl ke vzniku monopolu nebo neměnné oligopolní situace) a že v zásadě existují přiměřená kompenzační opatření ve prospěch ostatních soutěžitelů.

3.2.2 Podmínky schválení podpory

32. S výhradou zvláštních ustanovení pro podporované oblasti, MSP a odvětví zemědělství (viz body 55, 56, 57, 59 a kapitola 5) schválí Komise podporu pouze za těchto podmínek:

Způsobilost podniku

33. Podnik musí odpovídat definici podniku v obtížích ve smyslu těchto pokynů (viz body 9 až 13).

Obnovení dlouhodobé životaschopnosti

34. Poskytnutí podpory musí být podmíněno prováděním plánu restrukturalizace, který musí být ve všech případech jednotlivé podpory schválen Komisí, kromě případu MSP, jak je stanoveno v části 3.2.5.

35. Plán restrukturalizace, jehož doba trvání musí být co nejkratší, musí v přiměřené lhůtě a na základě realistických předpokladů ohledně budoucích podmínek fungování podniku obnovit jeho dlouhodobou životaschopnost. Podpora na restrukturalizaci musí být proto spojena s uskutečnitelným plánem restrukturalizace, k jehož provedení se dotčený členský stát zavazuje. Tento plán musí být se všemi souvisejícími podrobnostmi předložen Komisí a musí zejména zahrnovat průzkum trhu. Zlepšení životaschopnosti musí být především výsledkem interních opatření obsažených v plánu restrukturalizace; vnější faktory, jako jsou cenové výkyvy nebo změny poptávky, na něž podnik nemá velký vliv, mohou být vzaty v úvahu pouze, pokud jsou prognózy trhu obecně uznávány. Restrukturalizace musí zahrnovat ukončení činností, které by ze strukturálního hlediska zůstaly i po restrukturalizaci ztrátové.

36. Plán restrukturalizace musí popsat okolnosti, které způsobily obtíže podniku, a poskytnout tak základ pro posouzení vhodnosti navrhovaných opatření. Musí kromě jiného zohledňovat současnou situaci a budoucí vyhlídky týkající se nabídky a poptávky na relevantním trhu s produktem, jakož i scénáře, které by mohly nastat v nejlepším či nejhorším případě, střední předpoklady a specifické přednosti a nedostatky podniku. Musí podniku umožňovat pokrok směrem k nové struktuře, která jí nabídne vyhlídky dlouhodobé životaschopnosti a umožní stát na vlastních nohou.
37. Plán musí počítat s přeměnou, která podniku po dokončení restrukturalizace umožní pokrýt všechny její náklady, včetně odpisových a finančních nákladů. Očekávaná kapitálová návratnost musí být dostatečná na to, aby restrukturalizovanému podniku umožnila konkurovat na trhu na základě jeho vlastních předností. Pokud obtíže podniky plynou z nedostatků v jeho systému řízení, je třeba provést vhodné úpravy.

Zamezení přílišnému narušení hospodářské soutěže

38. S cílem co nejvíce omezit nepříznivý dopad na podmínky obchodování, aby sledované přínosy převážily záporné, je třeba přijmout kompenzační opatření. Jinak bude podpora považována za podporu „v rozporu se společným zájmem“, a proto neslučitelnou se společným trhem. Při posuzování úměrnosti kompenzačních opatření bude brát Komise ohled na cíl obnovení dlouhodobé životaschopnosti.
39. Tato opatření mohou zahrnovat prodej aktiv, snížení kapacity nebo omezení přítomnosti na trhu a omezení vstupních překážek na dotčených trzích. Při posuzování vhodnosti kompenzačních opatření vezme Komise v úvahu strukturu trhu a podmínky hospodářské soutěže, aby bylo možné zajistit, že žádná taková opatření nepovede ke zhoršení struktury trhu, například tím, že jeho nepřímým dopadem v něm bude vznik monopolu nebo neměnné oligopolní situace. Pokud některý členský stát může dokázat, že by taková situace nastala, měla by být kompenzační opatření navržena tak, aby ke vzniku takové situace nedošlo.
40. Opatření musejí být úměrná rušivým účinkům podpory a zejména velikosti⁽¹⁾ a relativnímu významu daného podniku na trhu nebo trzích. Opatření by měla být provedena zejména na trhu (trzích), kde bude mít daný podnik po restrukturalizaci významné postavení. Míru snížení kapacity či omezení působnosti na trhu je třeba

stanovit případ od případu. Rozsah nezbytných opatření určí Komise na základě průzkumu trhu přiloženého k plánu restrukturalizace a ve vhodných případech na základě jiných, Komisi dostupných informací, včetně údajů poskytnutých zúčastněnými stranami. Snížení musí být nedílnou součástí restrukturalizace, jak je stanoveno v jejím plánu. Tato zásada platí neohledně na to, zda k těmto snížením dochází před nebo po poskytnutí státní podpory, dokud jsou součástí stejné restrukturalizace. Odpisy a ukončení ztrátových činností, které by bylo v každém případě nutné pro obnovení životaschopnosti podniku, nebude za účelem posouzení kompenzačních opatření považováno za snížení kapacity nebo omezení působnosti na trhu. Toto posouzení však vezme v úvahu jakoukoli dříve poskytnutou podporu na záchranu.

41. Tato podmínka však nebude za normálních okolností platit pro malé podniky, neboť se lze domnívat, že nárazová pomoc malým podnikům obvykle nenarušuje hospodářskou soutěž v míře, která by odporovala společnému zájmu, pokud není pravidly pro státní podporu v určitém odvětví stanoveno jinak nebo pokud příjemce nepůsobí na trhu, který se dlouhodobě potýká s nadbytečnou kapacitou.

42. Pokud příjemce působí na trhu, který se dlouhodobě potýká s nadbytečnou strukturální kapacitou, jak je definován v rámci Víceodvětvového rámce pro regionální podporu velkých investičních projektů⁽²⁾, může se stát, že snížení kapacity podniku nebo omezení jeho působnosti na trhu bude muset dosáhnout míry až 100 %⁽³⁾.

Podpora omezená na minimum: skutečný příspěvek bez podpory

43. Výše a míra podpory se musí omezit na úplné minimum restrukturalizačních nákladů nutných k provedení restrukturalizace s ohledem na stávající finanční zdroje podniku, jeho akcionářů či společníků nebo obchodní skupiny, ke které náleží. Při posuzování tohoto aspektu bude vzata v úvahu jakákoli dříve poskytnutá podpora na záchranu. Od příjemců podpory se očekává, že k plánu restrukturalizace přispějí významným dílem z vlastních zdrojů, včetně prodeje aktiv, která nejsou nezbytně nutná pro přežití podniky, nebo z vnějších zdrojů za tržních podmínek. Toto přispění bude svědčit o tom, že jsou hospodářské subjekty přesvědčeny o možnosti opětovné životaschopnosti daného podniku. Takové přispění musí být skutečné, tj. opravdové, bez všech očekávaných budoucích výnosů, jako je peněžní tok, a musí být co nejvyšší.

⁽²⁾ Úř. věst. C 70, 19.3.2002, s. 8.

⁽³⁾ V takových případech Komise povolí pouze podporu na zmírnění sociálních nákladů na restrukturalizaci v souladu s částí 3.2.6 a podporu v oblasti životního prostředí na pomoc znečištěným oblastem, které by jinak mohly být ponechány svému osudu.

⁽¹⁾ V tomto ohledu Komise může vzít v úvahu rovněž skutečnost, zda se v případě dotyčné podniku jedná o střední nebo velký podnik.

44. Následující příspěvky ⁽¹⁾ na restrukturalizaci bude Komise za normálních okolností považovat za přiměřené: alespoň 25 % v případě malých podniků, alespoň 40 % u středních podniků a alespoň 50 % u velkých podniků. Za výjimečných okolností a v případě zvláště závažných problémů, které musí členský stát prokázat, se Komise může spokojit i s nižším příspěvkem.
45. Aby se omezila míra narušení hospodářské soutěže, musejí být výše podpory nebo způsob, jakým je poskytována, takové, aby danému podniku nebyl poskytnut nadbytek prostředků, jenž by mohl být použit pro agresivní a trh narušující činnosti, které nesouvisí s procesem restrukturalizace. Komise proto bude ověřovat výši zadlužení podniku po restrukturalizaci, včetně situace po jakémkoli odkladu nebo snížení jeho dluhů, zejména v souvislosti s jeho pokračováním v činnosti po ukončení kolektivního úpadkového řízení zahájeného vůči němu na základě vnitrostátních právních předpisů ⁽²⁾. Žádná z podpor nesmí být použita na financování nových investic, které nejsou nezbytně nutné pro obnovení životaschopnosti podniku.

Zvláštní podmínky spojené se schválením podpory

46. Kromě kompenzačních opatření popsanych v bodech 38 až 42 může Komise stanovit jakékoli podmínky nebo povinnosti, které považuje za nutné ve snaze zajistit, aby podpora nenarušovala hospodářskou soutěž v míře, která by byla v rozporu se společným zájmem, pokud se dotčený členský stát nezavázal, že přijme taková opatření sám. Komise může například požadovat, aby členský stát:
- a) sám přijal určitá opatření (např. otevřel určité trhy přímo nebo nepřímo související s činnostmi podniku subjektům ze Společenství při náležitém dodržení práva Společenství);
  - b) uložil příjemci podpory určité povinnosti;
  - c) neposkytoval v období restrukturalizace příjemci podpory jiné typy podpory.

Úplné provedení plánu restrukturalizace a splnění podmínek

47. Podnik musí provést celý plán restrukturalizace a musí splnit i všechny ostatní povinnosti stanovené v rozhodnutí Komise, kterým se podpora schvaluje. Nebude-li plán proveden nebo nebudou-li splněny ostatní povinnosti, bude to Komise považovat za zneužití podpory, aniž je

dotčen článek 23 nařízení (ES) č. 659/1999 a možnost předložit věc Soudnímu dvoru v souladu s druhým pododstavcem čl. 88 odst. 2 Smlouvy.

48. V případě, že je restrukturalizace otázkou několika let a vyžaduje podporu ve značné výši, může Komise požadovat, aby byla platba podpory na restrukturalizaci rozdělena do splátek, a může platbu každé splátky podmínit:
- i) potvrzením před uskutečněním každé platby, že je každá fáze plánu restrukturalizace úspěšně prováděna v souladu s plánovaným časovým rozvrhem, nebo
  - ii) svým schválením před uskutečněním platby poté, co ověří, že je plán prováděn uspokojivě.

Kontrola a výroční zpráva

49. Komise musí mít možnost se ujistit o tom, že je plán restrukturalizace řádně prováděn, a to prostřednictvím pravidelných podrobných zpráv zasílaných dotčeným členským státem.
50. V případě podpory poskytované velkým podnikům musí být první zpráva předložena Komisi obvykle nejpozději do šesti měsíců od schválení podpory. Následující zprávy je třeba Komisi zasílat alespoň jednou za rok, vždy ke stanovenému datu, dokud nelze cíle plánu restrukturalizace považovat za splněné. Zprávy musejí obsahovat všechny informace, které Komise potřebuje, aby byla schopna kontrolovat provádění plánu restrukturalizace, časový rozvrh plateb ve prospěch podniku, jeho finanční situaci a dodržování všech podmínek či povinností stanovených v rozhodnutí, kterým byla podpora schválena. Musí obsahovat zejména všechny relevantní informace o jakékoli podpoře poskytnuté danému podniku v období restrukturalizace, a to za jakýmkoli účelem, ať už jednotlivě nebo v rámci obecného režimu (viz body 68 až 71). V případě, že Komise potřebuje aktuální potvrzení určitých skutečností, například o uzavírkách nebo snížení kapacity, může vyžadovat, aby jí zprávy byly zasílány častěji.

51. V případě podpory poskytované MSP bude za normálních okolností stačit, předloží-li příjemce podpory každoročně kopii rozvahy a výkazu zisků a ztrát, pokud nebyly v rozhodnutí, kterým se podpora schvaluje, stanoveny přísnější podmínky.

⁽¹⁾ Viz bod 7. Tento minimální příspěvek nesmí obsahovat žádnou podporu. O takový případ se nejedná, pokud jde například o úvěr s úrokovým příspěvkem nebo je úvěr zajištěn vládními zárukami, které obsahují prvky podpory.

⁽²⁾ Viz bod 10 písm. c).

3.2.3 Změny plánu restrukturalizace

52. V případě, že byla podpora na restrukturalizaci schválena, může dotyčný členský stát během období restrukturalizace Komisi požádat, aby odsouhlasila změny plánu restrukturalizace a změny ve výši podpory. Komise může takové změny povolit, pokud jsou splněny tyto podmínky:

- a) pozměněný plán musí stále zahrnovat obnovení životaschopnosti v přiměřené lhůtě;
- b) v případě zvýšení podpory musí být náležitá kompenzační opatření obsáhlejší než ta původně uložená;
- c) pokud jsou navrhovaná kompenzační opatření méně obsáhlá než ta původně plánovaná, musí být výše podpory odpovídajícím způsobem snížena;
- d) nový časový rozvrh pro realizaci kompenzačních opatření může být oproti původně přijatému rozvrhu opožděn pouze z důvodů, které daný podnik či členský stát nemohou ovlivnit; pokud takový důvod neexistuje, musí být podpora odpovídajícím způsobem snížena.

53. V případě zmírnění podmínek stanovených Komisí nebo závazků učiněných členským státem musí být výše podpory odpovídajícím způsobem snížena nebo mohou být stanoveny jiné podmínky.

54. Pokud by členský stát provedl změny schváleného plánu restrukturalizace, aniž by o tom řádně uvědomil Komisi, zahájí Komise řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy, jak je stanoveno v článku 16 nařízení (ES) č. 659/1999 (zneužití podpory), aniž je dotčen článek 23 nařízení (ES) č. 659/1999 a možnost předložit věc Soudnímu dvoru v souladu s druhým pododstavcem čl. 88 odst. 2 Smlouvy.

3.2.4 Podpora na restrukturalizaci v podporovaných oblastech

55. Vzhledem k tomu, že je hospodářská a sociální soudržnost podle článku 158 Smlouvy prioritním cílem Společenství a vyžaduje se, aby ostatní politiky k tomuto cíli podle článku 159⁽¹⁾ přispívaly, musí Komise při posuzování podpory na restrukturalizaci v podporovaných oblastech vzít v úvahu potřeby regionálního rozvoje. Skutečnost, že se nezdravý podnik nachází v podporované oblasti, však ještě sama o sobě

neopodstatňuje volnější přístup k podporám na restrukturalizaci: ze střednědobého až dlouhodobého hlediska regionu nepomůže, budou-li podniky uměle udržovány na trhu. Pokud jde o cíl podpořit regionální rozvoj, je navíc ve vlastním zájmu regionů použít své prostředky na co možná brzký rozvoj činností, které jsou životaschopné a trvale udržitelné. Navíc je třeba minimalizovat narušení hospodářské soutěže, a to i v případě podpory poskytované podnikům v podporovaných oblastech. V této souvislosti je třeba zohlednit i možné nepříznivé dopady, které by se mohly v dotčené oblasti a jiných podporovaných oblastech objevit.

56. Kritéria uvedená v bodech 32 až 54 se proto stejným způsobem použijí také v podporovaných oblastech i při zohlednění potřeb regionálního rozvoje. Mohou zde však platit méně přísné podmínky, co se týče provádění kompenzačních opatření a výše příspěvku ze strany příjemce podpory, pokud nestanoví pravidla pro státní podporu v určitém odvětví jinak. V případě, že je to v zájmu regionálního rozvoje a pokud je snížení kapacity nebo omezení účasti na trhu považováno za nejvhodnější opatření pro zamezení přílišnému narušení hospodářské soutěže, může být požadované snížení v podporovaných oblastech nižší než v těch, které podporovány nejsou. V těchto případech, které musí dotčený členský stát prokázat, se rozlišuje mezi oblastmi způsobilými pro regionální pomoc podle čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy a oblastmi způsobilými podle čl. 87 odst. 3 písm. c) s cílem zohlednit větší závažnost regionálních problémů v prvně jmenovaných oblastech.

3.2.5 Podpora na restrukturalizaci MSP

57. Podpora poskytovaná malým podnikům⁽²⁾ má tendenci ovlivňovat podmínky obchodování méně než ta, která se poskytuje středním a velkým podnikům. To platí i pro podporu na restrukturalizaci, takže se podmínky stanovené v bodech 34 až 54 uplatňují méně přísně v těchto ohledech:

- a) poskytnutí podpory na restrukturalizaci malým podnikům nebude obvykle vázáno na kompenzační opatření (viz bod 41), pokud není pravidly pro státní podporu v určitém odvětví stanoveno jinak;
- b) v případě MSP budou požadavky týkající se obsahu zpráv méně přísné (viz body 49, 50 a 51).

⁽¹⁾ Článek 159 Smlouvy o ES kromě jiného stanoví, že „tvorba a provádění politik a činností Společenství a vytváření vnitřního trhu přilhlíží k cílům uvedeným v článku 158 a přispívá k jejich dosažení“.

⁽²⁾ Jak je vymezeno v doporučení Komise 2003/361/ES (Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36). Do 31. prosince 2004 platí definice uvedená v doporučení Komise 96/280/ES (Úř. věst. L 107, 30.4.1996, s. 4).

58. I pro MSP však plně platí zásada „jednou a dost“ (část 3.3).

59. V případě MSP nemusí plán restrukturalizace schvalovat Komise. Musí však splňovat požadavky stanovené v bodech 35 až 37, být schválen dotčeným členským státem a sdělen Komisi. Poskytnutí podpory musí být podmíněno provedením celého plánu restrukturalizace. Povinnost ověřit, zda jsou tyto podmínky splněny, náleží dotčenému členskému státu.

3.2.6 Podpora na pokrytí sociálních nákladů na restrukturalizaci

60. Plány restrukturalizace s sebou obyčejně přinášejí omezení dotčených činností nebo jejich úplné zrušení. Takové snížení nákladů je často nutné v zájmu racionalizace a výkonnosti, nehledě na všechna snížení kapacity, která mohou být vyžadována jako podmínka pro poskytnutí podpory. Ať už je důvod jakýkoli, taková opatření obecně vedou k omezení počtu pracovních sil v podniku.

61. Součástí pracovních předpisů členských států mohou být obecné systémy sociálního zabezpečení, v jejichž rámci je odstupné a předčasná penze vypláceno přímo nadbytečným pracovníkům. Tyto systémy nelze považovat za státní podporu, na niž se vztahuje čl. 87 odst. 1 Smlouvy.

62. Kromě ustanovení o přímém odstupném a předčasně penzi pro zaměstnance obsahují obecné systémy sociálního zabezpečení často také ustanovení o tom, že náklady na příspěvky, které podnik poskytuje nadbytečným pracovníkům nad rámec jeho statutárních a smluvních povinností, nese vláda. V případě, že jsou takové systémy obecně dostupné bez odvětvových omezení každému pracovníkovi, který splňuje předem vymezené zakládající bez dalšího způsobilost pracovníka, se nemá za to, že obsahují podporu podle článku 87 odst. 1 pro podniky procházející restrukturalizací. Na druhé straně mohou, pokud jsou používány na podporu restrukturalizace jen v určitých výrobních odvětvích, podporu zahrnovat právě díky jejich selektivnímu použití⁽¹⁾.

63. Povinnosti, které podle pracovních předpisů nebo kolektivních smluv s odbory náleží samotnému podniku,

tj. povinnosti poskytovat odstupné a/nebo předčasnou penzi, jsou součástí běžných nákladů na provoz, které podnik musí pokrýt z vlastních zdrojů. Veškeré příspěvky k těmto nákladům ze strany státu je proto třeba považovat za podporu. Toto platí bez ohledu na to, zda byly částky vyplaceny přímo podniku anebo jsou prostřednictvím vládní organizace poskytnuty zaměstnancům.

64. Komise v zásadě nemá námitky proti takové podpoře, pokud je poskytována podnikům v obtížích, neboť přináší ekonomické výhody, které přesahují zájmy dotčeného podniku, když usnadňují strukturální změny a zmírňují sociální dopady.

65. Kromě odstupného a předčasně penze se podpory v souvislosti se zvláštními programy restrukturalizace běžně používají také na školení, poradenství a praktickou pomoc při hledání náhradního zaměstnání, na pomoc při přemístění a na odborné školení a podporu zaměstnanců, kteří chtějí zahájit novou podnikatelskou činnost. Komise se k takovým podporám tradičně staví kladně, pokud jsou poskytovány podnikům v obtížích.

66. Typ podpory popsaný v bodech 62 až 65 musí být v plánu restrukturalizace jasně označen, neboť se na podporu na sociální opatření poskytovanou výhradně ve prospěch nadbytečných pracovníků pro účely stanovení rozsahu kompenzačních opatření uvedených v bodech 38 až 42 nebere ohled.

67. Komise se ve společném zájmu stará v souvislosti s plánem restrukturalizace o to, aby sociální dopady restrukturalizace v jiných členských státech než tam, kde se poskytuje podpora, byly minimální.

3.2.7 Potřeba uvědomit Komisi o jakékoli podpoře poskytované přijímajícímu podniku v období restrukturalizace

68. V případě, že byla podpora na restrukturalizaci poskytnutá velkému nebo střednímu podniku přezkoumána z hlediska těchto pokynů, může poskytnutí jakékoli jiné podpory v období restrukturalizace, i když je v souladu s již schváleným režimem, ovlivnit rozhodnutí Komise o rozsahu požadovaných kompenzačních opatření.

⁽¹⁾ Ve svém rozsudku ve věci C-241/94, Francie proti Komisi, Sb. rozh. 1996, s. I-4551 (Kimberly Clark Sopalin), Soudní dvůr uznává, že systém financování ze strany francouzských orgánů na základě volného uvázení, prostřednictvím Národního zaměstnaneckého fondu, může určité podniky přivést do výhodnější situace než jiné, a může být proto považován za podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy. (Rozsudek soudu nezpochybnil závěr Komise, že tato podpora byla slučitelná se společným trhem.)

69. Oznámení o podpoře na restrukturalizaci velkého nebo středního podniku musí uvádět i všechny ostatní podpory jakéhokoli typu, které mají být podle plánu v období restrukturalizace poskytnuty přijímající podniku, pokud se na ně nevztahuje pravidlo de minimis nebo nařízení udělující výjimku. Komise takovou podporu vezme při posuzování podpory na restrukturalizaci v úvahu.

70. Jakákoli podpora skutečně poskytnutá velkému nebo střednímu podniku v období restrukturalizace, včetně podpory poskytnuté v rámci schváleného režimu, musí být jednotlivě oznámena Komisi, pokud o ní Komise nebyla informována v době svého rozhodnutí o podpoře na restrukturalizaci.

71. Komise musí zajistit, aby poskytováním podpory v rámci schválených režimů nedocházelo k obcházení požadavků těchto pokynů.

3.3 „Jednou a dost“

72. Podpora na záchranu je jednorázovou záležitostí určenou především k tomu, aby se podnik udržel na trhu po omezenou dobu, během níž je možné zvážit jeho budoucnost. Nemělo by být možné dovolit opakované poskytování podpor na záchranu, jež by pouze zachovávalo stávající stav, odkládalo nevyhnutelné a mezitím přesouvalo hospodářské a sociální problémy na jiné, výkonnější výrobce nebo jiné členské státy. Podpora na záchranu by se proto měla poskytovat pouze jednou (zásada „jednou a dost“). Podle téže zásady a s cílem zabránit tomu, aby byly podniky nespravedlivě podporovány, když jsou schopny přežít jen díky opakované státní podpoře, by se i podpora na restrukturalizaci měla poskytovat pouze jednou. Pokud je podpora na záchranu poskytnuta podniku, který již obdržel podporu na restrukturalizaci, lze se domnívat, že obtíže příjemce podpory jsou opakované a že opakované intervence ze strany státu povedou k narušení hospodářské soutěže, která jsou v rozporu se společným zájmem. Tyto opakované státní intervence by neměly být povoleny.

73. Při oznamování plánované podpory na záchranu či restrukturalizaci Komisi musí členský stát uvést, zda dotčený podnik již v minulosti obdržel podporu na záchranu či restrukturalizaci, včetně jakékoli podpory tohoto druhu poskytnuté před datem použitelnosti těchto pokynů a jakékoli neoznamované podpory⁽¹⁾. Pokud ano a od poskytnutí podpory na záchranu, od skončení období restrukturalizace nebo od přerušování provádění plánu restrukturalizace (podle toho, co nastalo později)

uběhlo méně než 10 let, Komise poskytnutí další podpory na záchranu nebo restrukturalizaci neschválí. Výjimky k tomuto pravidlu jsou povoleny v těchto případech:

a) podpora na restrukturalizaci navazuje na poskytnutí podpory na záchranu a tvoří tak součást jediné restrukturalizační operace;

b) v souladu s podmínkami uvedenými v části 3.1.1 byla poskytnuta podpora na záchranu, avšak nenásledovala restrukturalizace podporovaná státem, neboť:

i) podnik mohl být po poskytnutí podpory na záchranu reálně považován za dlouhodobě životaschopný a

ii) nová podpora na záchranu či restrukturalizaci je po uplynutí alespoň pěti let nutná z důvodu nepředvídatelných okolností⁽²⁾, za něž podnik nenesl odpovědnost;

c) za mimořádných a nepředvídaných okolností, za něž podnik nenesl odpovědnost.

V případech uvedených v písmenech b) a c) nelze použít zjednodušený postup uvedený v části 3.1.2.

74. Na uplatnění této zásady nebudou mít v žádném případě vliv jakékoli změny ve vlastnictví přijímajícího podniku, ke kterým dojde po poskytnutí podpory, ani soudní či správní řízení, která povedou k ozdravení rozvahy, snížení závazků nebo úhradě předešlých dluhů podniku, pokud se jedná o stejný podnik, která pokračuje v činnosti.

75. V případě, že podporu na záchranu či restrukturalizaci obdržela obchodní skupina, nepovolí Komise za normálních okolností poskytnutí další podpory na záchranu či restrukturalizaci ani samotné skupině, ani žádnému subjektu, který k této skupině náleží, pokud od poskytnutí podpory na záchranu, skončení období restrukturalizace či přerušování provádění plánu restrukturalizace (podle toho, co nastalo později) neuplynulo 10 let. V případě, že podporu na záchranu nebo restrukturalizaci obdržel subjekt, který náleží k obchodní skupině, zůstávají skupina jako celek i ostatní subjekty v rámci skupiny způsobilé k poskytnutí podpory na záchranu či restrukturalizaci, pokud jsou splněna jiná ustanovení těchto pokynů, s výjimkou subjektů, které byly již dříve příjemcem podpory. Členské státy musejí zajistit, aby se podpora skrze skupinu nebo jiné subjekty skupiny nedostala dále k subjektu, který již dříve podporu obdržel.

⁽¹⁾ Co se týče neoznamované podpory, Komise vezme ve své analýze v úvahu možnost, že podpora mohla být prohlášena za slučitelnou se společným trhem jinak, než coby podpora na záchranu a restrukturalizaci.

⁽²⁾ Nepředvídatelnou okolností se rozumí okolnost, kterou nemohlo vedení společnosti očekávat v době přípravy plánu restrukturalizace a která nepramení z opomenutí či chyby vedení společnosti či z rozhodnutí skupiny, k níž společnost náleží.

76. V případě, kdy podnik převezme aktiva jiného podniku, zejména pokud jde o podnik, která byl předmětem některého z řízení uvedených v bodě 74 nebo kolektivního úpadkového řízení vedeného podle vnitrostátních právních předpisů a již obdržel podporu na záchranu nebo restrukturalizaci, nevztahuje se na kupujícího zásada „jednou a dost“, pokud jsou splněny všechny tyto podmínky:

- a) kupující a původní podnik jsou dva jasně oddělené subjekty;
- b) kupující obdržel aktiva původního podniku za tržní cenu;
- c) likvidace nebo správa se soudním dozorem a následná koupě původního podniku nejsou pouhým prostředkem k tomu, jak se vyhnout použití zásady „jednou a dost“ – Komise může za takový případ označit například situaci, kdy obtíže, kterým kupující čelí, byly jasně předvídatelné již v okamžiku, kdy přebíral aktiva původního podniku.

77. Na tomto místě je však třeba zdůraznit, že podpory na nákup aktiv nelze v rámci těchto pokynů povolit, neboť představují podporu na počáteční investici.

4. REŽIMY PODPORY PRO MSP

4.1 Obecné zásady

78. Komise schválí režimy poskytnutí podpory na záchranu a/nebo restrukturalizaci malým či středním podnikům v obtížích pouze v případě, že dotčené podniky odpovídají definici Společenství pro MSP. S výhradou následujících zvláštních ustanovení bude slučitelnost těchto režimů posuzována z hlediska podmínek stanovených v kapitolách 2 a 3, s výjimkou části 3.1.2, která se nevztahuje na režimy podpory. Jakákoli podpora, která je poskytována v rámci některého režimu a nespĺňuje některou z těchto podmínek, musí být jednotlivě oznámena Komisi, která ji musí předem schválit.

4.2 Způsobilost

79. Není-li v pravidlech pro státní podporu v určitém odvětví stanoveno jinak, je poskytnutí podpory malým a středním podnikům v rámci režimů schválených od data použitelnosti těchto pokynů vyňato z povinnosti ho jednotlivě oznamovat pouze tehdy, splňuje-li dotčený podnik alespoň jedno z kritérií stanovených v bodě 10. Podpora podnikům, které nespĺňují žádné z těchto tří kritérií, musí být jednotlivě oznámena Komisi, aby Komise mohla

posoudit, zda tyto podniky odpovídají definici podniku v obtížích. Podporu podnikům činným na trhu, který se dlouhodobě potýká s nadbytečnou strukturální kapacitou, nehledě na velikost příjemce podpory je rovněž třeba jednotlivě oznámit Komisi, aby Komise mohla zvážit použití bodu 42.

4.3 Podmínky pro schválení režimů podpory na záchranu

80. Aby Komise mohla režimy podpory na záchranu schválit, musí tyto režimy splňovat podmínky stanovené v písmenech a), b), d) a e) bodu 25. Podpora na záchranu nemůže být navíc poskytnuta na více než 6 měsíců, během nichž je třeba analyzovat situaci podniku. Před koncem tohoto období musí členský stát buď schválit plán restrukturalizace či likvidace nebo od příjemce požadovat zpětnou úhradu úvěru a podpory odpovídající rizikové premii.

81. Jakoukoli podporu na záchranu poskytnutou na dobu delší než šest měsíců nebo podporu, která nebyla po šesti měsících zpětně uhrzena, je třeba jednotlivě oznámit Komisi.

4.4 Podmínky pro schválení režimů podpory na restrukturalizaci

82. Režimy podpory na restrukturalizaci schválí Komise jen tehdy, pokud je poskytnutí podpory podmíněno úplným provedením plánu restrukturalizace ze strany příjemce podpory a pokud byl tento plán schválen dotčeným členským státem a splňuje následující podmínky:

- a) obnovení životaschopnosti: uplatní se kritéria uvedená v bodech 34 až 37;
- b) zamezení přílišnému narušení hospodářské soutěže; vzhledem k tomu, že malé podniky mají tendenci narušovat hospodářskou soutěž méně, nepoužijí se zásady uvedené v bodech 38 až 42, pokud není v pravidlech pro státní podporu v určitém odvětví stanoveno jinak; režimy by však měly stanovovat, že podniky, které přijímají podporu, nesmí během provádění plánu restrukturalizace zvyšovat kapacitu; pro střední podniky se použijí body 38 až 42;
- c) podpora se omezuje na nutné minimum: použijí se zásady uvedené v bodech 43, 44 a 45;
- d) změna plánu restrukturalizace: jakékoli změny plánu musí být v souladu s pravidly uvedenými v bodech 52, 53 a 54.

4.5 Obecné podmínky pro schvalování režimů podpory na záchranu a/nebo restrukturalizaci

83. Režimy musí uvádět maximální výši podpory, kterou je možné poskytnout jednomu podniku jakožto součást operace poskytnutí podpory na záchranu a/nebo restrukturalizaci, včetně případu změny plánu. Podpora převyšující tuto částku musí být jednotlivě oznámena Komisi. Maximální výše podpory poskytované jedné podniku na kombinaci podpory na záchranu a restrukturalizaci nesmí převyšovat částku 10 milionů EUR, včetně jakékoli podpory získané z jiných zdrojů nebo v rámci jiných režimů.

84. Kromě toho musí být dodržena zásada „jednou a dost“. Použije se pravidlo uvedené v části 3.3.

85. Členské státy musejí Komisi jednotlivě uvědomit rovněž v případech, kdy podnik přebírá aktiva jiného podniku, který již sám obdržel podporu na záchranu nebo restrukturalizaci.

4.6 Kontrolní a výroční zprávy

86. Body 49, 50 a 51 se na režimy podpory nevztahují. Podmínkou schválení je však předkládání zpráv o fungování režimu, obvykle vždy jednou za rok, s uvedením informací blíže specifikovaných v pokynech Komise pro normalizované zprávy⁽¹⁾. Zprávy musejí rovněž obsahovat seznam všech přijímajících podniků a pro každý z nich tyto údaje:

- a) název podniku;
- b) kód odvětví, za použití trojmístných kódů klasifikace odvětví NACE⁽²⁾;
- c) počet zaměstnanců;
- d) roční obrat a bilanční hodnotu;
- e) výši poskytnuté podpory;
- f) výši a formu příspěví ze strany příjemce;

⁽¹⁾ Viz přílohu III.A a B (normalizovaný formát pro oznamování existující státní pomoci) nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004 o přijetí pravidel pro provádění nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (Úř. věst. L 140, 30.4.2004, s. 1).

⁽²⁾ Statistická klasifikace hospodářských činností v Evropském společenství uveřejněná Statistickým úřadem Evropských společenství.

g) případně informaci o typu a rozsahu kompenzačních opatření;

h) případně informaci o jakékoli podpoře na restrukturalizaci nebo jiné rovnocenné podpoře, kterou podnik v minulosti obdržel;

i) informaci o tom, zda byl přijímající podnik před koncem období restrukturalizace v likvidaci nebo předmětem kolektivního úpadkového řízení.

5. USTANOVENÍ VZTAHUJÍCÍ SE NA PODPORU NA RESTRUKTURALIZACI V ODVĚTVÍ ZEMĚDĚLSTVÍ⁽³⁾

5.1 Kompenzační opatření

87. Body 38 až 42 a body 57 a 82 písmeno b) stanoví, že se požadavky ohledně kompenzačních opatření obvykle nepoužijí v případě malých podniků, není-li v pravidlech pro státní podporu v rámci určitého odvětví stanoveno jinak. V odvětví zemědělství bude Komise za normálních okolností v souladu se zásadami uvedenými v bodech 38 až 42 vyžadovat, aby všichni příjemci podpory na restrukturalizaci provedli kompenzační opatření, a to bez ohledu na jejich velikost.

5.2 Definice nadbytečné kapacity

88. Pro účely těchto pokynů bude nadbytečná strukturální kapacita v odvětví zemědělství Komisí definována případ od případu, přičemž budou vzaty v úvahu především rozsah a tendence relevantní kategorie produktů za poslední tři roky, opatření pro stabilizaci trhu, zejména vývozní náhrady a stažení z trhu, vývoj cen na světových trzích a existence odvětvových omezení v rámci právních předpisů Společenství.

5.3 Způsobilost pro režimy podpory na záchranu a restrukturalizaci

89. Odchylně od bodu 79 může Komise od povinnosti jednotlivého oznamování osvobodit také podporu poskytovanou MSP, pokud dotčený MSP nespĺňuje ani jedno ze tří kritérií stanovených v bodě 10.

⁽³⁾ Tyto pro účely těchto pokynů zahrnují všechny hospodářské subjekty, které se podílejí na primární produkci zemědělských produktů podle přílohy I Smlouvy (zemědělství). Na opatření v rámci podpory ve prospěch podniků, které zpracovávají a zemědělské produkty a obchodují s nimi, se tato kapitola nevztahuje. Podporu společnostem, které zpracovávají zemědělské produkty a obchodují s nimi, je třeba posuzovat v souladu s obecnými pravidly těchto pokynů. Na rybolov a akvakulturu se tato kapitola nevztahuje.

5.4 Snížení kapacity

90. V případě strukturálního nadbytku produkční kapacity je v souladu s body 38 až 42 kapacitu třeba nezvratně snížit nebo dotyčnou činnost ukončit. Otevřenou zemědělskou půdu je možné znovu využít po 15 letech od skutečného ukončení činnosti. Do té doby je třeba tuto půdu, která se již nevyužívá k účelům produkce, udržovat v dobrém zemědělském a ekologickém stavu, v souladu s článkem 5 nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 ze dne 29. září 2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce⁽¹⁾, a příslušnými prováděcími pravidly.

91. V případě, že je opatření v rámci podpory zaměřeno na určité produkty nebo hospodářské subjekty, musí snížení dosahovat alespoň 10 % produkční kapacity, pro niž byla skutečně poskytnuta podpora na restrukturalizaci. U opatření, která takto zaměřena nejsou, musí snížení kapacity dosahovat alespoň 5 %. V případě podpory na restrukturalizaci poskytované ve znevýhodněných oblastech⁽²⁾ bude požadavek na snížení kapacity snížen o dva procentní body. Komise nebude snížení kapacity požadovat v případě, že se přijatá rozhodnutí poskytovat podporu na restrukturalizaci ve prospěch příjemců v daném odvětví během nepřetržitého období dvanácti měsíců nevztahují v úhrnu na více než 1 % produkční kapacity daného odvětví v dotčeném členském státě. Toto pravidlo může být uplatněno na regionální úrovni v případě režimu podpor, který se omezuje na daný region.

92. Požadavku na nezvratné snížení kapacity je možné dosáhnout i na úrovni relevantního trhu (aniž by se muselo týkat snížení provedených příjemci podpory na restrukturalizaci). Pokud budou dodržena předpisy v rámci společné zemědělské politiky, mohou si členské státy vybrat, jaký systém snížení kapacity použít.

93. Členský stát musí prokázat, že by takové snížení kapacity bylo podpůrné k jakémukoli snížení uplatněnému bez poskytnutí podpory na restrukturalizaci.

94. V případě, že se o snížení kapacity neusiluje na úrovni příjemce podpory, musí být opatření pro snížení provedena nejpozději jeden rok po poskytnutí podpory.

95. Aby bylo ukončení činnosti na úrovni relevantního trhu účinné, musí se členský stát zavázat k tomu, že v dotčeném odvětví poskytne státní podporu na zvyšování kapacity. Tento závazek musí zůstat v platnosti po dobu pěti let od data, kdy bylo skutečně dosaženo požadovaného snížení kapacity.

96. Při posuzování způsobilosti pro poskytnutí podpory na restrukturalizaci a při stanovování výše této podpory se na úrovni jednotlivých subjektů nezohledňuje zatížení vyplývající z kvót Společenství a souvisejících předpisů.

5.5 Podmínka „jednou a dost“

97. Zásada, že by podpora na záchranu či restrukturalizaci měla být poskytnuta pouze jednou, se uplatňuje i v odvětví zemědělství. Místo období deseti let podle části 3.3 se však v daném případě uplatní období pěti let.

5.6 Kontrolní a výroční zpráva

98. Pravidla uvedená v kapitolách 3 a 4 se vztahují i na kontrolní a výroční zprávy v odvětví zemědělství s výjimkou povinnosti předkládat seznam všech příjemců podpory a určité údaje o každém z nich (viz bod 86). Použijí-li se ustanovení bodů 90 až 96, musí zpráva obsahovat také údaje o produkční kapacitě, která skutečně těžila z podpory na restrukturalizaci, a o dosaženém snížení kapacity.

6. VHODNÁ OPATŘENÍ PODLE ČL. 88 ODS. 1

99. Komise ve zvláštním dopise navrhne, v souladu s čl. 88 odst. 1 Smlouvy, aby členské státy přijaly vhodná opatření, jak je uvedeno v bodech 100 a 101, s ohledem na jejich stávající režimy podpory. Komise podmíní schválení jakéhokoli budoucího režimu dodržáním ustanovení uvedených bodů.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 270, 21.10.2003, s. 1. Nařízení naposledy pozměněno nařízením (ES) č. 864/2004 (Úř. věst. L 161, 30.4.2004, s. 48).

⁽²⁾ Jak je vymezeno v článku 13 a dále v nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 (Úř. věst. L 160, 26.6.1999, s. 80), naposledy pozměněným nařízením Rady (ES) č. 583/2004 (Úř. věst. L 91, 30.3.2004, s. 1).

100. Členské státy, které přijaly návrh Komise, musejí do šesti měsíců přizpůsobit své stávající režimy podpory, které budou pokračovat po 9. říjnu 2004, s cílem sladit je s těmito pokyny.
101. Členské státy musejí oznámit přijetí těchto vhodných opatření do jednoho měsíce poté, co obdržely výše uvedený dopis s návrhem vhodných opatření.
- 7. DATUM POUŽITELNOSTI A DÉLKA TRVÁNÍ**
102. Komise bude používat tyto pokyny ode dne 10. října 2004 do 9. října 2009.
103. Oznámení evidovaná Komisí před 10. říjnem 2004 budou posuzována z hlediska kritérií platných v době oznámení.
104. Komise prověří, zda se podpory na záchranu či restrukturalizaci poskytnuté bez schválení Komise, a tedy v rozporu s čl. 88 odst. 3 Smlouvy slučují se společným trhem na základě těchto pokynů, pokud je část nebo celá podpora poskytnuta po jejich zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*. Ve všech ostatních případech bude postupovat podle pokynů platných v době, kdy byla podpora poskytnuta.
-

PŘÍLOHA

Vzorec ⁽¹⁾ pro výpočet maximální výše podpory na záchranu, která opravňuje k využití zjednodušeného postupu:

$$\frac{\text{EBIT}_t + \text{odpis}_t + (\text{pracovní kapitál}_t - \text{pracovní kapitál}_{t-1})}{2}$$

Vzorec vychází z provozních výsledků podniku (EBIT, tj. provozní hospodářský výsledek před úroky a zdaněním) vykázaných v roce předcházejícím poskytnutí/oznámení podpory (označen jako t). K této částce se připočtou odpisy. Poté je třeba k součtu připočíst změny pracovního kapitálu. Změna pracovního kapitálu se vypočte jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky ⁽²⁾ za poslední uzavřená účetní období. Podobně je třeba v případě, že na úrovni provozního výsledku existují rezervy, tuto skutečnost jasně uvést a tyto rezervy by ve výsledku neměly být zahrnuty.

Cílem vzorce je předběžně stanovit záporný peněžní tok z provozní činnosti podniku v roce, který předcházela žádosti o podporu (nebo před přidělením podpory v případě neoznačených podpor). Polovina této částky by měla zajistit další fungování podniku po dobu šesti měsíců. Proto je třeba výsledek vydělit číslem 2.

Tento vzorec lze použít pouze v případě, že je výsledkem záporná částka.

V případě, že je výsledek kladný, je třeba předložit podrobné vysvětlení, které prokáže, že se společnost nachází v obtížích, jak je vymezeno v bodech 10 a 11.

Příklad:

Provozní hospodářský výsledek před úroky a zdaněním (v milionech EUR)	(12)	
Odpisy (v milionech EUR)	(2)	
Rozvaha (v milionech EUR)	31. prosince X	31. prosince XO
<i>Oběžná aktiva</i>		
Hotovost nebo rovnocenné prostředky	10	5
Pohledávky	30	20
Zásoby	50	45
Náklady příštích období	20	10
Ostatní oběžná aktiva	20	20
Oběžná aktiva celkem	130	100
<i>Krátkodobé závazky</i>		
Závazky	20	25
Časově rozlišené náklady	15	10
Výnosy příštích období	5	5
Krátkodobé závazky celkem	40	40
Pracovní kapitál	90	60
Změna pracovního kapitálu	(30)	

⁽¹⁾ EBIT (provozní zisk před úroky a zdaněním, jak je stanoven v účetní závěrce za rok předcházející žádosti, označený jako t) musí být navýšen o odpisy za stejné období a o změny pracovního kapitálu po období dvou let (rok předcházející žádosti a předchozí rok), a vydělen dvěma, aby výsledkem byla částka za šest měsíců, tj. běžné období, pro něž se podpora na záchranu povoluje.

⁽²⁾ Oběžná aktiva: hotovost, pohledávky (odběratelé a dlužníci), ostatní oběžná aktiva a náklady příštích období, zásoby.
Krátkodobé závazky: finanční dluh, závazky z obchodního styku (dodavatelé a věřitelé) a ostatní krátkodobé závazky, výnosy příštích období, ostatní časově rozlišené závazky, daňové závazky.

Maximální výše podpory na záchranu = $[-12 + 2 + (-30)] / 2 = -20$ milionů EUR

Jelikož výsledek převyšuje 10 milionů EUR, nelze použít zjednodušený postup popsáný v bodě 30. Je-li tato mez překročena, měl by členský stát vysvětlit, jak byly stanoveny budoucí potřeby peněžních toků podniku a výše podpory na záchranu.
